

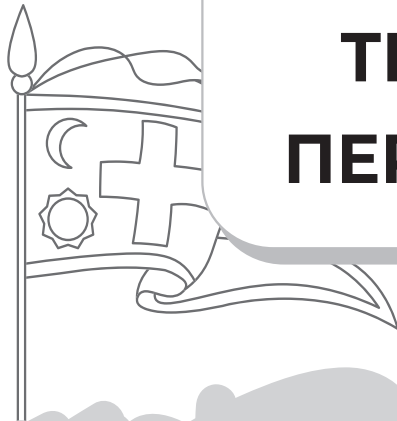

Довідник учня

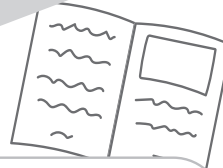
Н. І. ХАРКІВСЬКА

**УСІ ДАТИ,
ТЕРМІНИ,
ПЕРСОНАЛІЇ**

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

6–11 класи

Харків
Видавнича група «Основа»
2024

УДК 37.016
Х21

Серія «Довідник учня»
Започаткована 2024 року

Харківська, Наталія Іванівна
Х21 Історія України. Усі дати, терміни, персоналії.
6–11 класи / Н. І. Харківська — Х. : Вид. група «Основа»,
2024. — 79 [1] с. — (Серія «Довідник учня»).

ISBN 978-617-00-4217-0.

Посібник допоможе учням повторити, впорядкувати, закріпити та систематизувати навчальний матеріал з історії України. Довідник буде корисним під час уроків, підготовки до оцінювання знань.

Для учнів 6–11-х класів, абітурієнтів, студентів та вчителів.

УДК 37.016

Навчально-методичне видання

Серія «Довідник учня»

ХАРКІВСЬКА НАТАЛІЯ ІВАНІВНА
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ.
УСІ ДАТИ, ТЕРМІНИ, ПЕРСОНАЛІЇ.
6–11 КЛАСИ

Відповідальна за видання *А. В. Бойко*

Підп. до друк 02.08.2024. Формат 84×108/16.
Папір офсет. Гарнітура Шкільна. Друк офсет.
Ум. друк. арк. 8,4. Зам. № 24-08

ТОВ «Видавнича група «Основа»».
Україна, 61001, м. Харків, Георгія Тарасенка, буд. 66.
Тел. +38 (050) 468-49-75. E-mail: office1@osnova.com.ua
<https://osnova.com.ua>

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7938 від 14.09.2023 р.

Телефон для замовлення: 0-800-505-212
(Безкоштовно з мобільних та стаціонарних телефонів України)

Надруковано ТОВ «СТЕАМ».
м. Харків, вул. Гольдбергівська, 63.
Тел. 050-323-60-22, 057-733-40-19
e-mail: steam.printinghouse@gmail.com

ISBN 978-617-00-4217-0

© Харківська Н. І., 2024
© ТОВ «Видавнича група «Основа»», 2024

ВИЗНАЧНІ ДАТИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

НАЙДАВНІШІ ЧАСИ	
Близько 1 млн років тому	Поява прадавньої людини на території України
1 млн–11 тис. років тому	Доба палеоліту, або давній кам'яний вік
100–40 тис. років тому	Середній палеоліт
40–35 тис. років тому	Поява людини розумної
40–10 тис. років тому	Пізній палеоліт
X–VII тис. до н. е.	Мезоліт, або середній кам'яний вік
VI–IV тис. до н. е.	Неоліт, або новий кам'яний вік
IV–III тис. до н. е.	Енеоліт, або мідно-кам'яний вік
IV – середина III тис. до н. е.	Час існування поселень трипільської культури на території України
II–I тис. до н. е.	Бронзовий вік
I тис. до н. е.	Ранній залізний вік
IX–VII ст. до н. е.	Панування в Північному Причорномор'ї кіммерійців
VIII–VI ст. до н. е.	Період Великої грецької колонізації
VII–III ст. до н. е.	Перебування скіфів у Північному Причорномор'ї
515 р. до н. е.	Війна скіфів із персами
VI–V ст. до н. е.	Поява грецьких колоній Ольвія, Пантікапей, Тіра, Херсонес
480 р. до н. е.	Утворення Боспорського царства
V–IV ст. до н. е.	Розквіт Скіфської держави
339 р. до н. е.	Загибель скіфського царя Атея у битві з македонським царем Філіппом
III ст. до н. е. – III ст. н. е.	Панування в Північному Причорномор'ї сарматських племен
Кінець II ст. н. е.	Вторгнення готів, які витіснили сарматів з Північного Причорномор'я
375 р.	Вторгнення гунів у Північне Причорномор'я, розгром Боспорського царства, готів і Малої Скіфії
IV–VI ст.	Велике переселення народів
Кінець V – початок VI ст.	Заснування Києва
V–VII ст.	Розселення слов'ян; утворення слов'янських племінних союзів, перших державних утворень

КИЇВСЬКА ДЕРЖАВА	
840–882 рр.	Князювання київських князів Аскольда і Діра
860 р.	Похід Аскольда і Діра на Візантію
882 р.	Об'єднання руських земель Олегом
882–912 рр.	Князювання Олега в Києві
907, 911 рр.	Походи князя Олега на Візантію
912–945 рр.	Князювання Ігоря в Києві
941, 944 рр.	Походи князя Ігоря на Візантію
945–964 рр.	Правління княгині Ольги, дружини Ігоря
964–972 рр.	Князювання Святослава в Києві
972–980 рр.	Перша князівська усьобиця між синами Святослава
980–1015 рр.	Князювання Володимира в Києві
988 рр.	Хрещення князем Володимиром Русі-України
989–996 рр.	Будівництво Десятинної церкви в Києві
1019–1054 рр.	Князювання Ярослава Мудрого в Києві
1026 р.	Дуумвірат братів Ярослава і Мстислава
1036 рр.	Відновлено одноосібне правління Ярослава Мудрого, розгром печенігів, укладення зводу законів «Правда Ярослава».
1012–1037 рр.	Будівництво Софіївського собору в Києві
1037 р.	Укладення Іларіоном «Слова про Закон і благодать»
1051 р.	Заснування Києво-Печерського монастиря
1054–1073 рр.	Тріумвірат синів Ярослава
1068 р.	Повстання у Києві
1072 р.	Укладання синами Ярослава «Правди Ярославичів»
1097 р.	З'їзд князів у Любечі
1113–1125 рр.	Князювання Володимира Мономаха
1117 р.	Написання Володимиром Мономахом «Повчання дітям»
1125–1132 рр.	Князювання Мстислава Володимировича. По його смерті Русь–Україна розпалась остаточно
1169 рр.	Спалення й пограбування Києва князем Андрієм Боголюбським
1187 р.	Створення «Слова о полку Ігоревім»
1187 рр.	Найдавніша згадка назви «Україна» в «Київському літописі»
1153–1187 рр.	Князювання Ярослава Осмомисла в Галицькому князівстві

ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКЕ КНЯЗІВСТВО (ГВК). КОРОЛІВСТВО РУСЬКЕ	
1199 р.	Об'єднання волинським князем Романом Мстиславовичем Галицького і Волинського князівств
1199–1205 рр.	Князювання Романа Мстиславовича у ГВК
1205–1238 рр.	Тимчасовий розпад
1238–1264 рр.	Князювання Данила Галицького у ГВК
1223 р.	Поразка руських військ від монголів на р. Калка
1238 р.	Перемога Данили Галицького над хрестоносцями під Дорогочином
1239 р.	Захоплення монголами Переяславського та Чернігівського князівств
1240 р.	Захоплення монголами Києва
1241 р.	Вторгнення монголів до Галицько-Волинського князівства
1245 р.	Отримання Данилом Галицьким ярлика від Золотої Орди
1253 р.	Коронування Данила Галицького
1264–1269 рр.	Князювання Василька Романовича
1269–1301 рр.	Князювання Лева Даниловича; приєднання Закарпаття і Любліна
1301–1308 рр.	Князювання Юрія I Львовича; прийняв титул «король Русі»
1315–1323 рр.	Князювання Андрія та Лева II «князів всієї Русі»
1325–1340 рр.	Князювання Болеслава-Юрія II
1339 р.	Надання м. Сянок Магдебурзького права
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ У II ПОЛ. XIV–XV СТ.	
XI–XIV ст.	Захоплення Угорщиною Ужгорода, Мукачєвого, Хуста, Закарпаття та Задунайських земель
1321–1323 р.	Захоплення Великим князівством Литовським (далі — ВКЛ) Берестейської та Дорогочинської земель
1340–1385 рр.	Князювання на Волині Любарта Гедеміновича
1345–1377 рр.	Князювання великого литовського князя Ольгерда
1349 р.	Захоплення Польщею більшості земель Галицько-Волинського князівства
1359 р.	Входження Шипинської землі (Буковини) до Молдавського князівства, яке 1519 року визнало зверхність Османської імперії
1362 р.	Перемога князя Ольгерда над монголами на р. Сині Води. Входження Київщини та Східного Поділля до складу ВКЛ
1377–1385 рр.	Князювання у ВКЛ Ягайла Ольгердовича (король Польщі у 1385–1434 рр.)

1385 р.	Укладення Кревської унії між ВКЛ і Польщею
1387 р.	Остаточне загарбання Польщею Галичини
1392 р.	Острівська угода, за якою влада у ВКЛ перейшла до князя Вітовта
1393 р.	Захоплення Польщею Поділля
1398 р.	Проголошення Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського
1399 р.	Поразка литовсько-руських князів від монголів у битві на р. Ворскла
1410 р., 15 липня	Перемога польсько-литовсько-руського війська над тевтонцями у Грюнвальдській битві
1413 р.	Городельська унія ВКЛ та Польщі зрівняла в правах польську та литовську знать
1434 р.	Створення Польщею Руського, Подільського та Белзького воєводств
1435 р.	Поразка Свидригайла та руських князів у битві Вількомиром від литовського князя Ягайла
1443 р.	Утворення Кримського ханства
1452 р.	Ліквідовано Волинське князівство
1471 р.	Ліквідовано Київське князівство
1474 р.	Перший напад кримських татар на Поділля й Галичину
1478 р.	Кримське ханство визнало себе васалом Османської імперії
1482 р.	Розгром Києва кримськими татарами
1489 р.	Перша письмова згадка про українських козаків
1490–1492 рр.	Повстання Мухи в Галичині
1503 р.	Чернігів і Новгород-Сіверський увійшли до складу Московського князівства
1514 р.	Перемога українсько-білорусько-литовського війська під проводом К. Острозького над московською армією під Оршею
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ У II ПОЛ. XVI – I ПОЛ. XVII СТ.	
1556 р.	Заснування Д. Вишневецьким на о. Мала Хортиця Запорозької Січі
1556–1561 рр.	Створення «Пересопницького Євангелія»
1566 р.	Видано Другий Литовський статут про закріпачення селян
1569 р.	Проголошено Люблінську унію між Польщею й Литвою. Утворення Речі Посполитої
1572 р.	Польський король Сигізмунд II Август запровадив реєстр для 300 козаків

1574 р.	Видання І. Федоровим у Львові перших друкованих книжок «Апостола» та «Букваря»
1576 р.	Заснування В.-К. Острозьким друкарні та школи
1578 р.	Польський король Стефан Баторій збільшив козацький реєстр до 600 осіб
1586 р.	Утворення у Львові Успенського ставропігійного церковного братства
1588 р.	Видано Третій Литовський статут, який остаточно закріпачив селянство
1581 р.	Видання І. Федоровим Острозької Біблії
1591–1593 рр.	Козацьке повстання під проводом К. Косинського
1594–1596 рр.	Козацьке повстання під проводом С. Наливайка
1596 р.	Проголошення Берестейської церковної унії, створення греко-католицької (уніатської) церкви
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ В І ПОЛ. XVII СТ.	
1615 р.	Заснування в Києві братської школи
1616–1622 рр.	Гетьманування Петра Конашевича-Сагайдачного
1616 р.	Захоплення козаками під проводом П. Конашевича-Сагайдачного турецької фортеці Кафи
1618 р.	Похід козаків під проводом П. Конашевича-Сагайдачного на Москву
1620 р.	Поразка польського війська від турок під Цецорою
1620 р.	Єрусалимський патріарх Феофан відновив православну ієрархію та висвятив на Київського митрополита Іова Борецького
1621 р.	Перемога польсько-козацького війська над турками під Хотиним
1625 р.	Козацько-селянське повстання під проводом Марка Жмайла. Куруківський договір
1630 р.	Козацько-селянське повстання під проводом Тараса Трясила (Федоровича). Переяславський договір
1632 р.	Злиття Київської братської та лаврської шкіл у колегіум
1632 р.	Затвердження польським сеймом «Пунктів заспокоєння руського народу»
1632 р.	Обрання Петра Могили Київським митрополитом
1635 р.	Повстання Івана Сулими. Зруйнування фортеці Кодак
1637–1638 рр.	Поразка козацько-селянських повстань під проводом П. Бута, Д. Гуні, Я. Острянина
1638 р.	Ухвала польського сейму «Ординації Війська запорозького реєстрового»
НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ XVII СТ.	
1648–1657 рр.	Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького

1648 р., травень, вересень	Перемоги козацького війська над поляками під Жовтими Водами, Корсунем та Пилявцями
1649 р., серпень	Розгром польського війська під Зборовом. Зборівська угода
1650 р.	Перший молдавський похід козаків
1651 р.	Поразка козацького війська в битві під Берестечком. Білоцерківський договір
1652 р.	Перемога козаків над польською армією під Батогом
1653 р.	Загибель сина Хмельницького Тимоша під час походу на Молдавію
1653 р.	Облога козаками польського війська під Жванцем. Відновлено Зборівську угоду
1654 р., 8 січня	Козацька рада у Переяславі присягнула московському цареві
1654 р., березень	Укладення Березневих статей, що визначали політичний та правовий статус України у складі Російської держави
1656 р.	Підписання Московією та Річчю Посполитою Віленського перемир'я
1657 р., 27 липня	Смерть Б. Хмельницького
КОЗАЦЬКА УКРАЇНА У 50–80-ТІ РР. XVII СТ.	
1657–1659 рр.	Гетьманування І. Виговського
1658 р.	Укладення українсько-польсько-литовського Гадяцького договору
1659 р.	Розгром московського війська козацько-татарським військом під Конотопом
1659 р.	Зречення І. Виговського
1659 р.	Обрання гетьманом Ю. Хмельницького. Підписання з Москвою Переяславських статей
1660 р.	Поразка Ю. Хмельницького від поляків під Чудновим. Підписання Слободищенського трактату
1663–1668 рр.	Гетьманування Івана Брюховецького на Лівобережній Україні. Підписання Батуринських і Московських статей
1663–1665 рр.	Гетьманування П. Тетері на Правобережній Україні
1665–1668 рр.	Гетьманування П. Дорошенка на Правобережжі; протягом 1668–1676 рр. П. Дорошенко — гетьман «обох берегів Дніпра»
1667 р.	Андрусівське перемир'я між Росією і Польщею. Поділ України на Лівобережну (у складі Росії) і Правобережну (у складі Польщі)
1668–1672 рр.	Гетьманування Д. Многогрішного. Підписання Глухівських статей

1669 р.	Ухвалення П. Дорошенком Корсунської угоди про перехід під протекторат Османської імперії Правобережної України
1672 р.	Підписання Бучацького мирного договору між Османською імперією та Річчю Посполитою
1672–1687 рр.	Гетьманування І. Самойловича на Лівобережній Україні. Підписання Конотопських статей
1674 р.	Перше видання «Синописа» П. Кохановського, першого підручника з історії України
1677, 1678 рр.	Чигиринські походи турків на Правобережну Україну
1678–1679 рр.	«Великий згін» — примусове переселення населення Правобережжя на Лівобережжя
1681 р.	Бахчисарайський договір між Росією, Туреччиною і Кримським ханством
1686 р.	«Вічний мир» між Московською державою та Річчю Посполитою
1686 р.	Константинопольський патріарх передав Київську митрополію під владу Московського патріархату
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ XVII — У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVIII СТ.	
1687, 1689 рр.	Невдалі перший та другий Кримські походи московсько-козацьких військ
1687–1709 рр.	Гетьманування І. Мазепи. Підписання Коломацьких статей
1701 р.	Київський колегіум перетворено на академію
1702–1704 рр.	Повстання на Правобережжі під проводом С. Палія
1708, жовтень	Перехід І. Мазепи на бік Карла XII
1708, 2 листопада	Зруйнування російськими військами О. Меншикова гетьманської столиці — м. Батурина
1708–1722 рр.	Гетьманство І. Скоропадського
1709 р., травень	Зруйнування російською армією Чортомлицької Січі
1709 р. 27 червня	Поразка шведів під Полтавою
1709, 2 жовтня	Смерть гетьмана І. Мазепи в Бендерах
1710, квітень	Обрання гетьманом П. Орлика. Ухвалення Бендерської Конституції
1711 р.	Заснування Олешківської Січі
1711 р.	Прутський похід турецько-козацьких військ проти російської армії
1713 р.	Ліквідація козацтва на Правобережжі
1720 р.	Написано літопис Самійла Величка
1722–1724 рр.	Діяльність наказного гетьмана П. Полуботка

1722–1727 рр.	Ліквідація гетьманства й запровадження Першої Малоросійської колегії
1727–1734 рр.	Гетьманування Д. Апостола, указ царського уряду «Рішительні пункти»
1734–1750 рр.	Заборона гетьманства, запровадження «Правління гетьманського уряду»
1734 р.	Заснування Нової Січі на р. Підпільній
1738–1745 рр.	Виступи опришків під керівництвом О. Довбуша
1750–1764 рр.	Відновлення гетьманства, обрання К. Розумовського
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVIII СТ.	
1764 р.	Царський указ про ліквідацію гетьманства
1764–1786 рр.	Діяльність Другої Малоросійської колегії
1765 р.	Ліквідація полкового устрою Слобідської України; утворення Слобідсько-Української губернії
1768 р.	Гайдамацьке повстання на Правобережній Україні
1768–1774 рр.	Війна Росії проти Туреччини. Туреччина визнала незалежність Кримського ханства
1772 р.	Перший поділ Польщі. Приєднання Галичини до Австрії, утворення провінції Королівство Галиції та Лодомерії
1774 р.	Загарбання Австрією Буковини
1775 р.	Ліквідація російською владою Запорозької Січі
1775–1828 рр.	Існування Задунайської Січі
1780–1782 рр.	В Австрійській імперії скасовано особисту залежність селян
1781 р.	Ліквідація полкового устрою на Лівобережжі, утворення Малоросійської губернії
1783 р.	Росія приєднала Кримське ханство
1783 р.	Царський указ про закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України
1783 р.	Перетворення козацьких полків Лівобережжя на регулярне військо
1788 р.	Утворення Чорноморського козацького війська
1787–1791 рр.	Переможна війна Росії з Туреччиною. Ясський мирний договір
1792 р.	Заснування Кубанського козацького війська
1793 р.	Другий поділ Польщі. Включення Правобережної України до складу Росії
1795 р.	Третій поділ Польщі. Росії відійшла Західна Волинь та Західна Білорусь